

ASPECTE DIN ÎNCEPUTURILE SPECIALITĂȚILOR DE PSIHIATRIE ȘI NEUROLOGIE PENTRU COPII ȘI ADOLESCENȚI ȘI A PROFESIUNILOR ASOCIATE, ÎN LUME ȘI ÎN ROMÂNIA

Constantin Lupu¹, Iudith Krisbai²

REZUMAT

Autorul consideră aniversarea a două decenii de la înființarea SNPCAR: Societatea de Neurologie și Psihiatrie a Copilului și Adolescentului din România, un prilej care ne permite să abordăm date importante din geneza și evoluția acestor specialități moderne. Descrierea este dedicată unor aspecte din istoria internațională, urmată de prezentarea istoriei specialităților noastre din România. Multe aspecte sunt preluate din materialele existente, publicate și comunicate în congrese și reviste, iar altele sunt inedite, cu care se completează cele existente. Sunt invitați toți colegii să contribuie la istoria noastră cu informații, articole și date noi care să fie incluse în istoria dezvoltării neuropediatriei, psihiatriei copilului și adolescentului și a profesiunilor asociate.

Cuvinte cheie: neurologie și psihiatrie copil-adolescent, istoria internațională și românească

ISTORIA INTERNAȚIONALĂ A NEUROLOGIEI ȘI PSIHIATRIEI COPILULUI ȘI ADOLESCENTULUI

Conform datoriei și respectului față de fondatorii specialității noastre, este necesar și corect să rememorăm împreună datele esențiale de naștere ale psihiatriei copilului prin repere cunoscute cu care să ajungem la propria noastră istorie. Cunoașterea aspectelor de istorie a profesiunilor noastre ne completează informațiile atât de necesare pentru un orizont largit în domeniile cărora ne-am dăruit viața profesională. Se cunosc foarte mulți înaintași psihologi, medici, pedagogi, prelați, filozofi, care în secolele anterioare au abordat problemele copiilor bolnavi mintal, surzi,

nevăzători, deficienți motor, orfani, etc.. Preocupările și studiile în aceste domenii au devenit tot mai realiste în secolele XVIII și XIX.

Leo Kanner (13 iunie 1894 – 4 april 1981)

Leon Kanner, în capitolul History of Child Psychiatry (1972), precizează: "conceptul de psihiatria copilului nu apare înainte de secolul XX". Totuși dănsul începe citând savanți și lucrările premergătoare ale înaintașilor, care au contribuit la afirmarea viitoare a psihiatriei copilului. Dintre acești înaintași, Kanner

---

¹Medic primar, doctor în Științe Medicale, Timișoara

²Medic primar, Arad

Adresă corespondență:

Constantin Lupu

Cabinet NPI Hipocrate

Str. Dr. I. Nemoianu nr. 9, 300100 Timișoara

¹MD, PhD

²MD

Correspondence address:

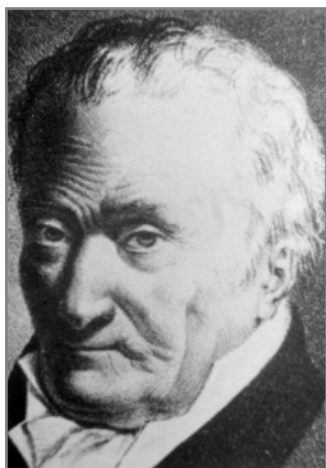
Constantin Lupu

Hipocrate Infantile Neuropsychiatry Cabinet

Dr. I. Nemoianu Str. nr. 9, 300100 Timișoara

subliniază aportul lui Jean M. Itard (1774-1838), care s-a dedicat studiului și recuperării unui copil abandonat (copil lup). El este considerat ca un important inițiator în gândirea despre posibilitățile copilului și a abordării formelor de retard psihosensorial; apoi este amintit Emile Rousseau care în 1762 a publicat o descriere științifică a stadiilor dezvoltării infantile și în continuare este amintit educatorul și pedagogul elvețian Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827), care conform gândirii sale umaniste a conceput educația copilului privit ca o entitate intelectuală, fizică și morală. În anul 1777, N. Brouzet publică la Paris "Education mental de l'enfant et traitement de ses maladies", referindu-se la copiii retardați și cu boli mintale.

Un eveniment cu răsunet mondial a fost cel din 1793 al lui Philip Pinel care i-a scos din lanțuri pe alienații din ospiciul Bicetre din Paris.

Philippe Pinel

Cronologia descoperirilor, personalităților, a legislațiilor, deci enumerarea concepțiilor legate de copilul bolnav și de intervențiile în favoarea lui conțin foarte multe date greu de selectat și de sistematizat. Știm însă că fiecare țară are o istorie proprie în acest domeniu.

De la M. Durand – Forel, avem primul studiu medical din 1855: "Le suicid chez les enfants" (sinuciderea la copil).

Din secolul XIX, reținem lecțiile din 1872 ale lui Charcot despre bolile sistemului nervos și sistematizările din 1873 ale englezului Jackson care a descris științific formele de crize ale epilepsiei, inclusiv crizele focale și uncinat. În anul 1887, J. Langdon Down descrie: "Distrofia pseudomongoloidă cu arierație mentală", reanlizată de Seguin cu numele "idioția mongoloidă". Sindromul Down este identificat în 1959 de J. Lejeune, R. Turpin și M. Gautier ca trisomie 21.

Secolul XX este modern, începe pentru noi în 1901 când sociologa suedeză Ellen Key denumește perioada următoare "Secolul copilului". Tot în anul 1901, E. Bleuler în colaborare cu C. G. Jung și H. W. Mayer, elaborează conceptul de schizofrenie. De aici înainte, în fiecare an au fost descrise multe noutăți în psihiatria adultului și a copilului. Goldfarb atrage primul atenția asupra deprivării materne.

În anul 1905, Alfred Binet și Simon lansează Scala de Inteligență care poartă numele lor, iar S. Freud și Mayer oferă viziunea dinamică în care tulburările psihice actuale sunt cauzate în trecut.

În 1926 August Homburger publică primul tratat de **Psihopatologie infantilă**. Această carte este apreciată de Kanner ca o piatră de temelie a edificiului viitoarei specialități, la care Anna Freud și Melanie Klein au contribuit introducând principiile psihanalizei copilului, interpretând jocul în scop diagnostic și terapeutic. Să reținem că în 1925, G. Heuyer, înființează la Paris prima policlinică de boli neuropsihice ale copilului. La 19 mai 1933 la Congresul Asociației Psihiatrice din Elveția, doctorul Tramer descrie o nouă ramură a medicinei, numită: "Kinderpsychiatrie", iar în 1934 tot el înființează primul Jurnal al acestei specialități. În anul 1935 Kanner folosește un termen echivalent: "Child Psychiatry" în prima carte în limba engleză a specialității noastre. În 1937, G. Heuyer organizează la Paris: Primul Congres Internațional la care lansează și folosește termenul de "Psychiatrie Infantile". La propunerea lui Paul Schroder (Leipzig) la același congres s-a înființat Comitetul Internațional de Psihiatrie Infantilă care a devenit ulterior "Asociația Internațională de Psihiatrie Infantilă și a Profesunilor Asociate" (AIPIPA). Tot la Paris s-a înființat în 1938 sub conducerea lui G. Heuyer, prima catedră universitară de neuropsihiatrie infantilă, inițiativă preluată imediat de alte țări europene. Cei trei fondatori, medicii **Tramer, Kanner și Heuyer**, au subliniat de atunci că psihiatria copilului este o știință de viitor, urmând să fie recunoscută și independentă alături de celelalte specialități medicale. Desigur există mulți autori care au contribuit în continuare la progresul gândirii în neuropsihiatria copilului. Dintre aceștia amintim pe Goldfarb și Bowlby care au studiat mulți ani rezultatele deprivării maternale. În 1951 Bowlby a publicat trei legi ale vieții omenești:

— Dragostea și mângâierea mamei în copilărie este tot atât de importantă pentru sănătatea mentală ca și proteinele și vitaminele pentru dezvoltarea fizică a copiilor.

— Consecințele nerealizării sau perturbării reacțiilor afective și emoționale ale copilului conduc la tulburări și boli psihice.

— Deprivarea maternă duce la efecte negative imediate și de lungă durată.

Aceste teze au fost susținute de R. Spitz care a descris hospitalismul, de Ainsworth care a studiat privațiunile multiple și de Langmayer care a accentuat rolul negativ al deprivării psihosenzoriale din copilărie.

De abia în 1972, M. Rutter a reconsiderat critic conceptul de deprivare maternă, subliniind rolul familiei, a grupurilor sociale și posibilitatea de substitut matern. Menționez că propunerea lui Rutter de tehnicizare educațională a relațiilor afective apare acum ca o extremă care nu o poate înlocui pe mamă.

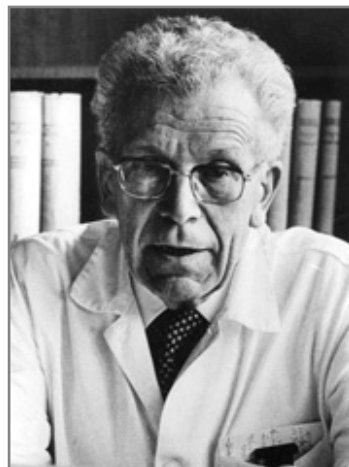
Revenind la istoria pe care încercăm să o cunoaștem, vom puncta unele date importante (fără a avea pretenția de inventariere a tuturor descoperirilor în domeniu). Astfel după 1932 când Melanie Klein a publicat "**Psihanaliza copilului**", au apărut multe studii și materiale din acest domeniu, dintre care unele au intrat în practica specialității, iar altele s-au pierdut. O dată importantă este de reținut: în 1935 Frederick și Erna Gibbs, au aplicat electroencefalografia în studiul epilepsiei, descoperire care este actuală și în prezent. În anul 1936, J. Piaget publică "**Nașterea inteligenței la copil**", în 1939 D. Wechsler elaborează primul său test de inteligență pe care îl revizuieste pentru adulți și copii în 1974, iar în anul 1981 aceste teste parcurg o nouă revizie ținând cont de noutățile tehnice și culturale apărute pe parcurs.

Conform descrierii lui L. Kanner în perioada 1936-1946 au adus contribuții fundamentale în specialitatea noastră, mai ales în studiul psihozelor: Lutz (Elveția), Creak (U. K.), Suhareva (Rusia), Despert, Bender, Kanner (autismul), Margareth Mahler (psihoza simbiotică), etc.

În anul 1943, Leon Kanner descrie autismul infantil, tulburare care-i poartă numele. Tot în 1943 Asperger descrie un autism "minor" care de asemenea îi poartă numele.

Rene Spitz studiază și publică patologia depresiei din copilărie în 1946, pe care o intitulează "depresia anaclitică din hospitalism". În același an L. Moreno publică la New York "**Psihodrama**". Canadianul Hans Selye demonstrează în 1950 implicarea axului neurohipofizosuprarrenal în stresul acut. În 1954 Lennox descrie prima dată la copil sindromul său ca variantă a epilepsiei petit mal. Între anii 1930-1950

sunt clarificate etiologiile multor boli metabolice degenerative ale copilului. J. Piaget publică "**Psihologie și epistemologie**" și "**Psihologia copilului**" în anul 1969.

Hans Asperger

În 1970, B. Katz (U.K.), U. S. Von Euler (Suedia) și J. Axelrod (USA) primesc premiul Nobel pentru descoperiri privind substanțele neurotransmițătoare. În continuare cităm pe Ajuriaguerra cu Manualul de psihiatrie infantilă și pe R. L. Spitzer și colab. care au editat Manualul de Diagnostic și Clasificare a tulburărilor psihice în 1980: DSM III. Este știut că DSM-urile au desființat nomenclatura clasică în psihiatrie (nevroză, psihopatie, etc.) înlocuindu-le cu termene noi ca: "tulburări" și "reacții". Acest proces de înnoiri continuă și în prezent.

Enumerarea noutăților și a persoanelor importante în neuropsihiatria copilului și adolescentului din ultimele decenii poate continua cu tot mai multe amănunte pe care le vom publica și în alte materiale. Reținem că anul 1964, Walk A. Publică "The pre - hystory of child psychiatry" iar în 1989 W. Ll. Parry-Jones publică rezultatul unor serioase cercetări istorice în domeniul nostru: "The History of Child and Adolescent Psychiatry: Its Present Day Relevance" - informații pe care le vom prelua într-un material următor.

Titulatura specialităților noastre a parcurs la noi și în alte țări denumiri ca: psihiatria copilului, neuropsihiatria infantilă (NPI), neuropsihiatria infanto-juvenilă, neuropsihiatria copilului, adolescentului și familiei sale, psihologie medicală, juventopsihiatria, psihiatria copilului și adolescentului, sociopediatrie, sociopsihiatria copilului, alături de neurologia copilului sau neuropediatria.

Neurologia copilului, o specialitate de mare finețe și precizie (care astăzi glisează spre denumirea de neurologie pediatrică), are o istorie proprie, dezvoltându-se intens după cel de-al doilea război mondial, alături de neurologia adultului. Chiar dacă unii neurologi preferă să fie o specialitate unică, deci cea de adulți și de copii, nu cred că un neurolog de adulți va putea să se descurce cu un nou-născut, cu un sugar sau cu un copil mic.

ISTORIA NEUROLOGIEI ȘI PSIHIATRIEI COPILULUI ȘI ADOLESCENTULUI ÎN ROMÂNIA

În țara noastră, Dr. Florica Bagdasar care profesă la Spitalul din Jimbolia (jud. Timiș-Torontal) împreună cu soțul Dr. Dumitru Bagdasar, obține o bursă Rockefeller și se formează în perioada 1929-1930 la Harvard Public Health School, în domeniul ocrotirii copilului cu boli neuropsihice.

Florica Bagdasar

În februarie 1946 dânsa înființează la București "Centrul de Igienă mintală pentru copii" care a devenit "Centrul de Neuropsihiatrie Infantilă" (pe strada Vasile Lascăr), unde împreună cu alți pionieri: Dr. E. Pamfil, Dr. N. Toncescu, logoped Calavrezo, Dr. Măescu etc. fondează prima instituție cu profil clinic de specialitate pentru copii. Astfel, psihiatria infantilă de la noi își are rădăcina în USA, iar în continuare trunchiul și crengile au crescut din inspirație și relații europene. Dr. Florica Bagdasar (1901-1978), este prima femeie care a făcut parte dintr-un guvern al României, fiind Ministru Sănătății între 1946-1948. Este marginalizată și denigrată în regimul comunist între anii 1948-1956, când a fost "reabilitată" și a devenit vicepreședinta Crucii Roșii

Române. În aceeași perioadă de început a profesat și Dr. Popescu – Sibiu, primul specialist din țara noastră în psihanaliza copilului și adolescentului. Desigur putem să abordăm istoria din țara noastră amintind mulți înaintași care au contribuit la fundația viitoarei specialități. Începuturile ocrotirii copilului sunt notate la noi din secolele XVI-XVII, când au apărut forme de creștere și educare a orfanilor pe lângă mănăstirile din Transilvania (Mediaș), Moldova și Muntenia. Aceste începuturi sunt numite de Șt. Milea "etapa preștiințifică" urmată de "etapa științifică" în articolul amplu "Repere ale istoriei neuropsihiatriei copilului și adolescentului din România" (2009), material care descrie amănunțit în revista SNPCAR și în cartea Primei Consfătuiri Naționale de Istorie a Psihiatriei Românești (Oradea, septembrie 2009), aspecte ale formării concepțiilor și formele administrative de ocrotire ale copilului cu dizabilități. Sunt incluse contribuțiile Școlilor de Psihologie (Cluj și București) în acest domeniu.

Materialele documentate publicate de Șt. Milea, V. Ghiran în Sanda Măgureanu, N. Toncescu, C. Romanescu, Șt. Kecskemeti, C. Lupu și alții, se referă în majoritate la perioadele dinainte de 1990 și cuprind informații în special după terminarea celui de-al doilea război mondial. În continuare vom reaminti aspecte mai semnificative, cele mai multe conforme cu articolele autorilor amintiți. Sunt câteva adăugiri selectate pe parcurs, cât și încercarea de a actualiza cu repere de după anul 1990.

Reținem că în anul 1900 a fost înființată la Ineu în județul Arad o școală pentru copii retardați. În 1914 Gr. Odobescu și C.I. Parhon introduc noțiunea de psihoendocrinologie, iar în 1918 se constituie la Iași: Societatea de Neurologie, Psihiatrie și Endocrinologie condusă de C.I. Parhon. În anul 1933 S. Preda și I. Popescu-Sibiu înființează primul dispensar de Psihiatrie pentru adulți și copii din Sibiu. Anul 1937 aduce descrierea lui V. Pavelescu "Caracterele Afectivității", iar în 1938, AL. Obregia creatorul Spitalului "Central" din București, practică primul în lume puncția suboccipitală și publică "Psihologia Consonantistă".

Cu toate dificultățile organizatorice și pericolele politizării din regimul totalitar, putem să amintim manifestările din acea perioadă care își au locul în istoria noastră. Se organizau întruniri profesionale care se desfășurau în clinicile NPI existente și în cadrul SSM, devenit USSM (Uniunea Societăților de Științe Medicale). Se puteau publica articole în Revista de Neurologie, Psihiatrie și Neurochirurgie,

s-au organizat ședințe de Comunicări, Simpozioane, Consfătuiri, Conferințe, etc., sub numele acestei societăți, inclusiv fondarea la București a "Cercului de neuropsihiatrie infantilă", la care s-au desfășurat ședințe de comunicări și prezentări de cazuri.

Primele discipline universitare de neuropsihiatrie infantilă au fost înființate începând cu anul 1948, fiind concepute de Conf. Dr. Florica Bagdasar la București și urmate de Conf. S. Blumenfeld, urmat de Conf. C-tin Romanescu la Iași, Psih. Creiniceanu și Conf. M. Muller urmat de V. Ilea jr., Margareta Ștefan și Conf. V. Ghiran la Cluj, de Conf. E. Pamfil la Timișoara, toate cu predare la Facultățile de Pediatrie.

O mare importanță a avut-o și o are până în prezent Editura Medicală din București în prezent Editura Viața Medicală Românească care a facilitat publicarea multor cărți din toate specialitățile medicale. În plus amintim cărțile și cursurile de npi din 1951 ale Dr. M. Muller (Cluj), a Dr. Șt. Stossel (Timișoara) și Dr. V. Ghiran (Cluj).

În anul 1976 apare volumul I, de mare proporții "Psihiatria" a Prof. Dr. V. Predescu (Editura Medicală), în care la capitolul de început "Istoric și orientări actuale", sunt publicate primele date valoroase din antichitate până în anii publicării despre evoluția psihiatriei. În cele două volume ale tratatului au participat și neuropsihiatrii de copii Șt. Milea, Sanda Măgureanu, C-tin Oancea.

În neurologia copilului îl considerăm pe Gheorghe Marinescu (1863-1938), inițiatorul acestei specialități în țara noastră, prin descrierea într-o fratrie a doi copii cu boala care îi poartă numele. În anul 1920, Prof. GH. Marinescu, a fost coautor al "Tratatului Internațional de neurologie și psihologie patologică", în care sunt descrise și boli neurologice ale copiilor. După al doilea război mondial amintim pe primul profesor de neurologia copilului Octavian Pavel de la Cluj, pe Dr. Beatrice Pruskauer din București, ambii autori ai primelor cărți de neurologia copilului de la noi. În prezent s-au schimbat multe în această specialitate. Dacă la început se pornea cu anamneza și examinarea clinică, adică motricitate, mers, reflexe osteotendinoase și cutanate, testare senzorială, astăzi pe lângă informațiile clasice se apelează la ecografia transfontanelară, RMN cerebral, medular sau muscular, cât și alte investigații mai precise. Se așteaptă multe noutăți în genetică, medicație și mai ales de la utilizarea celulelor stem neurale.

Reținem că specialiștii noi se formau în secundariatul de specialitate și la catedrele de Neuro-

logie și Neurochirurgie, astfel că puteam rezolva cazuri de neurologie și epilepsie. În anul 1967 a fost înființat ce către Dr. Horia Radu: Spitalul de Patologie Neuromusculară la Vâlcele ca unitate subordonată direct M. S.

În 1981 este creată Secția de Neurologie copii la Spitalul Gh. Marinescu din București, condusă de Dr. Gh. Popescu-Tismana, devenită Clinică și condusă de Prof. Sanda Măgureanu, iar în prezent de Conf. Dana Craiu.

La Timișoara studiile populațiilor izolate și con-sanguine din Banat și din țară inițiate de Dr. C. Lupu în 1964-1965, au oferit o hartă a bolilor genetice în această zonă. Din 1995, o echipă de specialiști (C. Lupu, Axinia Corcheș, Maria Pau, etc) susținută de EAMDA (European Alliance of Muscular Dystrophy Association) și WMS (World Muscular Society) au descris peste 100 cazuri cu neuropatii senzoriomotorii recesive specifice grupelor de rromi (țigani) și neuropatia cu degenerescență maculo-retiniană dominantă, boli care au fost incluse în genomul uman.

Dintre înaintași trebuie să amintim pe cei mai apropiați specialiști colaboratori în abordarea neuropsihiatrică a copilului, pe colegii psihologi, logopezi, recuperatori, sociologi, psihopedagogi, teologi, psihoterapeuți, medici legiști, sau colaboratori ca artiști plastici, muzicieni, artiști de la teatrele de păpuși și marionete, oftalmologi, ORL-iști etc.. Subiectul este deschis și propunem ca fiecare specialitate din cele enumerate să-și prezinte înaintașii spre publicare în revista noastră. Dintre psihologii care au contribuit la inițierea echipelor de specialitate amintesc pe Alex. Sen (București) care a introdus în uz testele Binet-Simon și Wechsler în rețeaua noastră, Nicolae Mărgineanu (Cluj) care a fost un mare cunoscător al psihanalizei copilului, Dumitru Ciumăgeanu (Timișoara) care a contribuit la introducerea de noțiuni noi din psihologia modernă, și mulți alții din toată țara despre care se poate scrie o carte. Aceeași contribuție în echipe au avut-o și logopezii ca de exemplu A. Calavrezo (București), P. Chitulea (Timișoara) și alții. Recuperarea în domeniul nostru a început în stațiuni ca 1 Mai Oradea, Techirghiol, Târgoviște, Vâlcele, Dezna iar în prezent se practică și în cabinetele de recuperare-stimulare. S-a început în special prin corecturi ortopedice și s-a extins la metode complexe practicate la început în stațiuni, apoi și în cabinetele de balneologie-recuperare din toate capitalele de județ. Este cunoscută Școala Dr. N. Robănescu, continuată de Dr. Liliana Pădure și Dr. Ligia Robănescu la București, și alte servicii în clinicile

din țară. Toate specialitățile amintite mai sus sunt așteptate să își descrie istoria proprie în revista noastră.

Comunismul a creat generații de sacrificiu și victime mai ales în psihologie, psihiatrie și neuropsihiatria copilului. Am trăit și rețrăit perioade de tranziții, schimbări în rău, eforturi și presiuni politice continue. Ni se cerea număr mare de consultații, nu aveam suport sociologic, trebuia să spitalizăm și să susținem unitățile-azil de "copii cronici și irecuperabili". În plus, toate eșecurile și tragediile acestui sistem antisocial și inuman erau imputate medicilor și psihologilor. Nu au fost posibile participări internaționale. Cu greu și cu întârziere a putut să participe Prof. Șt. Milea la Delphi în 1983 și Dr. C. Lupu la Congresul EACD de la Varna în 1989 unde m-am întâlnit pentru prima dată cu Sir M. Rutter, C. Christozov, G. Golnitz, Renschmidt și alții.

Titulatura specialității noastre a parcurs la noi ca și în alte țări denumiri ca: neuropsihiatrie infantilă (npi), neuropsihiatria infanto-juvenilă, psihologie medicală, psihiatria copilului, adolescentului și familiei sale, sociopediatrie, alături de neurologia pediatrică, etc.

Importante de enumerat sunt Consfăturile și Conferințele de specialitate organizate și realizate cu eforturi serioase organizatorice și materiale de specialiștii npi din centrele respective:

— 1958- Prima întrunire de "Neuropsihiatrie și endocrinologie infantilă", organizată la Iași- Spitalul Socola, a avut ca invitat special pe Prof. G. E. Suhareva (Moscova). Sesiunea a fost clasificată în acel an ca ședință USSM cu tema: "Schizofrenia la copil". Din păcate nu ne-au rămas documente despre această ședință. Organizatorul sesiunii a fost Conf. S. Blumenfeld.

— După 5 ani, în 1963 se organizează la Timișoara Consfătuirea Națională NPI, cu invitați din toată țara.

— Teme:

- Organizarea serviciilor npi,
- Intelectul de limită,
- Tulburări de vorbire la copil

Lucrările s-au desfășurat în Amfiteatrul Institutului de Igienă L. Pasteur, iar organizatori au fost Dr. Eliza Ionescu, Dr. P. Arcan, Dr. C. Lupu și Dr. Peter V., Dr. Gertrude Habenicht.

Perioada 1963-1976, o putem numi "de înrădăcinare și organizare" la nivelul regiunilor administrative, au fost stabilite spitalele (tip azil), de la Jimbolia-Lugoj, Păclișa, Siret, Cadea, Dumbrăveni, etc.. Manifestările profesionale au fost locale: ședințe de comunicări

USSM, de prezentări de cazuri clinice, de înființare a Cercului NPI din București între 1965-1967.

Începând cu anii 1965-1966 în Centrele Universitare se desfășurau ședințe de comunicări, la care participau în cadrul USSM și neuropsihiatrii de copii. La București se organizau Consfătuiri anuale cu teme prestabilite (exemplu: "Actualități în tratamentul psihozelor", "Psihogeniile") la care erau totdeauna invitați din țară. Aceeași conduită se practică la Cluj, Timișoara și Iași. Menționăm activitatea științifică – profesională a colegilor din Secțiile de Neurologie, Psihiatrie și de Recuperare a copilului din Sibiu. Din anii 1967-1968 dâșii au organizat cursuri și simpozioane anuale cu teme proprii, iar din anul 1998 s-au desfășurat în colaborare cu Kinderzentrum din Munchen, simpozioane de neurologie și psihiatrie dezvoltamentală. Inițiativa și continuitatea acestor activități sibiene este exemplară.

În anul 1972 printr-o circulară a M. S. s-a hotărât înființarea LSM-urilor ("Laboratoare" de sănătate mintală) adică transformarea cabinetelor de consultații npi din Policlinicile Județene în aceste unități noi. Astfel au apărut câteva LSM-uri în țară care nu aduceau nimic nou, deoarece totul (sediile și personalul) rămânea pe loc și nu exista nici o finanțare în plus.

Următoarea întrunire pe țară a fost după 13 ani tot la Timișoara. Văzând că nu are nimeni o inițiativă de a organiza o manifestare republicană de npi, același colectiv din anul 1963 a convocat în următorii ani:

— 1976 – Consfătuirea Națională de Neuropsihiatrie Infanto-Juvenilă de la Timișoara. Lucrările s-au desfășurat în Aula Magna a Universității de Vest din Timișoara.

— Teme: – Reacții nevrotice, nevroză, dezvoltare nevrotică și psihopată

— 10 ani de activitate a Centrului Clinic Neuropsihiatrie Infanto-Juvenilă din Timișoara

— 1977 – Consfătuirea Națională din Timișoara, în locația: Sala Modex

— Tema: Psihopatologia adolescenței.

— În noiembrie 1977 a fost organizată la Iași o Consfătuire.

— Tema: Problematika copilului și adolescentului.

— Începând cu anul 1980 au fost organizate Consfătuiri, Conferințe și Congrese anuale:

— 1980 – (Cf. Șt. Milea), Conferința Națională de NPI la București.

— Tema: Actualități în Psihiatria pediatrică

Lucrările au avut loc la Spitalul Gh. Marinescu. Tot în anul 1980 apare monografia "Copilul Deficient Mintal" având autori pe Arcan P. și Ciumăgeanu D.

— 1981 – Consfătuirea Națională de la Siret. Lucrările au avut loc la Spitalul NPI și Casa de Cultură Siret (Jud Suceava).

— Tema: Îngrijire și tratament în spitalele npi. Organizator a fost Dr. Georgie Popescu.

— 1982 – Conferința Națională NPI de la Lugoj, organizată cu ocazia aniversării de 25 de ani a Spitalului NPI Lugoj, cu tema: "Copilul cu tulburări de comportament și delincvență". Organizatori au fost Dr. L. Borbil, Dr. R. Părvulescu, Dr. Cătănicu Florica și colectivul din Lugoj.

— 1983 – Conferința Națională de la Cluj-Napoca, cu tema: "Manifestări critice cerebrale", gazde fiind Conf. V. Ghiran, Conf. O. Pavel. Dr. Elena Benga și colectivul din Cluj. Lucrările s-au ținut la Casa de Cultură a Studenților.

— 1984 – Conferința Națională de la București, cu tema: "Actualități în diagnosticul și terapia psihozelor infantile". Gazdele noastre au fost Conf. Șt. Milea, Dr. C. Oancea, Dr. Ștefan Margareta, Dr. Sanda Măgureanu și colegii, iar sălile au fost oferite de Spitalul Gh. Marinescu.

— 1985 – Conferința de la Timișoara, organizată cu ocazia aniversării a 20 de ani de activitate a Centrului Clinic de Neuropsihiatrie pentru Copii și Adolescenți Timișoara. Tema principală a fost dedicată Sindromului de leziune cerebrală minoră: tulburările instrumentale, a limbajului oral și scris, dispraxii, disgnozii, dizarmonii. Pentru prima dată a fost editat volumul cu rapoartele și comunicările prezentate. Gazdă a fost Dr. C. Lupu și colectivul său.

— Tot în 1985: Sesiunea USSM Sibiu, cu tema: "Eficiență și valoare în explorarea proceselor cognitive".

— 1986 – București, Conferința Națională NPI cu tema: "Date actuale în psihopatologia anxietății la copil și adolescent". Aceleași gazde ca la Consfătuirile anterioare din București.

— 1987 – Târgu-Mureș, cu tema: "Panencefalita sclerozantă subacută (PESS)", desfășurată la Casa de Cultură a Tineretului, având ca gazdă pe Conf. B. Asgian, Dr. Voica Foișoreanu și colectivul.

— 1988 – la Oradea – Conferința Băile Felix, cu desfășurare la Hotelul Felix cu tema: "Familia și psihopatologia copilului". Gazdele au fost

— Dr. Monica Platon și Dr. S. Kecskemeti și colegii, iar invitat de onoare a fost Prof. Dr. E. Pamfil. În anul 1988 este publicat volumul 6 al Tratatului de Pe-

diatrie la care Șt. Milea contribuie cu prezentarea la zi a psihopatologiei copilului și adolescentului, inclusiv capitolul de investigații paraclinice în neuropsihiatrie, acesta în colaborare cu I. Roman.

Capitolele din acest tratat sunt primele din România care le putem socoti ca fundamentul Psihiatriei Copilului și Adolescentului publicate la o mare anevrgură.

— 1989 – Conferința Națională de neuropsihiatria Copilului și Adolescentului de la Călimănești – Căciulata (jud. Vâlcea), cu tema: "Reacții, nevroze și dezvoltări nevrotice", fiind participant de onoare Prof. V. Predescu din București. Organizator: Dr. Corneliu Lăzărescu din Râmnicu Vâlcea. Lucrările s-au ținut la Hotel Căciulata.

— Directorii de spitale, șefii de secție, cadrele didactice și mulți invitați, am participat la București la **Conferința Națională "150 de ani de Psihiatrie Românească"**, organizată de USSM și MS, având ca gazdă pe Dr. C. Gorgos. Lucrările s-au desfășurat la noul Hotel București. Toate comunicările au fost publicate în Revista de Neurologie și Psihiatrie și Neurochirurgie, Nr. 3 din 1989, inclusiv prezentările din istoria NPI.

— Tot în anul 1989, a fost organizat de Dr. C. Lupu la Timișoara: Primul (și unicul) Curs de "Expertiză medicojudiciară pentru minori".

— A urmat Revoluția și căderea regimului comunist, situație care putea să ne schimbe viața și ne-a adus speranțe pentru viitor.

— În luna ianuarie 1990, deci imediat după Revoluția din decembrie 1989, mass-media a anunțat prin presă, radio și TV dreptul cetățenilor de a se organiza în Asociații.

— Preluând acest îndemn, am convocat ședința de analiză anuală a Centrului Metodologic din Timișoara pe data de 26-27 ianuarie 1990 la secția NPI din Arad, gazda noastră fiind șefa secției, doamna Dr. Judith Krisbai. Acolo am propus să înființăm o asociație medicală de NPCA și Profesioni asociate. Propunerea a fost acceptată de toți participanții, s-au făcut înscrieri iar data fondării am stabilit-o în **30 ianuarie 1990**, când știrea a apărut în presă.

— Asociația noastră se va numi "Societatea de Neurologie și Psihiatrie a Copilului și Adolescentului din România", cu membrii medici și colegi din profesunile asociate care lucrează în echipele clinicilor și cabinetelor NPCA cât și cei din alte specialități sau care se vor înscrie ca simpatizanți sau sponsori. Primul statut a fost conceput de Prof. Dr. V. Ghiran și înscris în nomenclator în 1993.

— În anul 1990, peste tot erau rețineri de a organiza întruniri (după revoluție și mineriadă), deci nu se oferea nimeni să organizeze o consfătuire.

— Am stabilit totuși un program, și la 6-7 aprilie 1990, sfidând toate nesiguranțele, ne-am întrunit la Lugoj cu tema simpozionului interjudețean “Urgențele în neuropsihiatria copilului și adolescentului”, iar pentru cadrele medii tema “Stimularea și recuperarea neuromotorie”.

Aceasta a fost prima manifestare sub egida SNPCAR.

Participant de onoare a fost Prof. Dr. Mircea Lăzărescu, gazdele au fost Dr. L. Borbil și colegii din cadrul Spitalului NPI Lugoj, iar ca prezentare de caz am invitat din Timișoara pe Laurențiu C. de 11 ani, recent operat în Italia pentru corectarea cifoscoliozei grave datorită DMP Duchenne.

În anii următori s-au continuat pregătirile de secundari și rezidenți la centrele universitare din București, Cluj-Napoca, Târgu-Mureș și Timișoara. De asemeni s-au putut forma doctoranzi la centrele amintite.

Consfăturile și Conferințele Naționale, au devenit Congrese și vom continua enumerarea lor.

SNPCAR fiind la început de drum din 1990, s-au pornit pregătirile de oficializare care au durat până în anul 1992, când la Conferința Națională NPI de la Păclișa a fost ales de Adunarea Generală ca Președinte Prof. Dr. V. Ghiran, iar Judecătoria din Cluj a înscris SNPCAR în registrul asociațiilor cu aprobarea MS în anul 1993. Următorii președinți au fost Prof. Dr. Șt. Milea, Prof. Dr. T. Mircea, Dr. C. Lupu, iar din 2009 este D-na Dr. Axinia Corcheș.

Din anul 1998, la inițiativa Prof. Dr. T. Mircea a fost editată revista SNPCAR cu apariții trimestriale, fiind în prezent în al 13-lea an de apariție.

Lista Conferințelor și Congreselor organizate de SNPCAR:

1990 – Lugoj: prima manifestare profesională sub egida SNPCAR,

— 1991 – Sibiu,

— 1992 – Păclișa: prima Conferință cu participare internațională, oaspete de onoare Prof Brian Neville (Londra),

— 1993 – Timișoara.

Între 7-11 octombrie 1993, a avut loc a 16-a Conferință Națională și Congresul I al SNPCAR cu participare internațională. Locul Congresului a fost: Teatrul German de Stat Timișoara.

Temele dezbătute:

— Tulburările emoționale ale copiilor și adolescenților,

— Asistența neuropsihiatrică a handicapaților motori,

— Psihoterapia tulburărilor afective ale copiilor și adolescenților.

Împreună cu cei 180 de colegi din țară, au participat următorii invitați: Prof. Michel Basquin (Paris), Prof. Harry Zeitlin (Londra), Prof. F. C. Verheij (Olanda), Bernard Voizot, Bianca Plaoutine, Poggionovo Marie-Paul, Pauline St. Leger, Lemurel Jean-Bernard, Dusanter Yves-Michel, Henri Donadieu (Franța), Charles Bright și Patricia Bright (USA), Margaret Lynch (Londra), Michel Shoter, Julie Davidson, Shamala Pillay (UK), Dr. Marcus Onken, Wapertal –Arath, Marianne Sostman, Werner Wollek, Ulvike Dudziak (Germania), Niko Bouman (Olanda), Mary Reeds (Norvegia), Nadia Peristeri, M. Ruchon, Maria Shore, Nano Virgiil și Elida Congonji din Albania, Steen Dam, Ulla Ipsen, Michel Hansen din Danemarca.

Am oferit tuturor oaspeților o plăcută vizită la Casa cu Ferestre Deschise, gazda fiind Dr. Violeta Stan și Concertul Simfonic de la Sala Capitol: Fr. Haendel, F. Mendelson și J. Brams, dirijor George Cristian Neagu. Banchetul “familial” a fost în sala de mese a Clinicii NPCA Timișoara. Datorită importanței acestei manifestări s-a opinat că poate fi considerat primul Congres SNPCAR.

— 1994 – Brașov,

— 1995 – Reșița,

— 1996 – Cluj-Napoca,

— 1997 – Săpoca-Ojasca (Buzău),

— 1998 – Târgu-Mureș,

— 1999 – Craiova,

— 2000 – Miercurea-Ciuc,

— 2001 – București,

— 2002 – Sibiu,

— 2003 – Timișoara,

— 2004 – Băile-Herculane,

— 2005 – Gura-Humorului (Suceava),

— 2006 – Neptun (Constanța),

— 2007 – Sinaia,

— 2008 – Băile Felix (Oradea),

— 2009 – Timișoara,

— 2010 – Târgu-Mureș.

Vă reamintim că au fost tematici de mare importanță pentru toți membrii SNPCAR la toate congresele noastre. Dintre acestea subliniem că toate

preocupările noastre pentru aspectele clasice și cele de actualitate au dominat inclusiv problemele de terapie și recuperare. La multe congrese au fost abordate subiecte importante de psihanaliză și de genetică neurologică.

În continuarea acestui articol, toate manifestările anuale ale SNPCAR urmează să fie descrise amănunțit într-un material care va fi publicat în revista noastră. La Congresul de la Târgu-Mureș (Sept 2010), participanții vor urmări prezentare cu diapozitive și pe panourile expoziției, aspecte din Congresele SNPCAR după 1990. În existența sa de 20 de ani, SNPCAR a contribuit la afirmarea specialităților noastre și la eliberarea de tutelele satelite, impuse după conceptele vechi.

După cum relatează Șt. Milea în Istoria NPI din Revista SNPCAR și de la Conferința de istorie din 2009 de la Oradea: înainte de 1990 informațiile și relațiile cu specialiștii din alte țări erau strict îngrădite. Cele câteva contacte au fost puține și efectuate cu dificultăți. Sunt cunoscute formările prin doctorat a Prof. V. Ghiran la Praga, între 1962-1965 și a Prof. Șt. Milea la Moscova între 1967-1970, apoi participarea cu piedici a Prof. Șt. Milea la Delphi în anul 1983 și a Dr. C. Lupu la Congresul ESCAP de la Varna în 1988 (atunci am primit pașaportul în seara dinaintea plecării) unde am cunoscut pe Sir Michael Rutter, Prof. Christozov (Sofia), Prof. G. Golnitz (RDG), Prof. Remschmit (Magdeburg) și alte personalități renumite din specialitățile noastre. Deci, foarte puține ieșiri din țară, acordate dificil, cu condiția ca în aceeași zi după întoarcere să predăm pașapoartele verzi.

În anul 1969, MS a aprobat o deplasare numită schimb de experiență de 1 lună: 1 octombrie-30 octombrie în Franța a Dr. Eliza Ionescu, cu scopul de a informa "conducerea" despre organizarea psihiatriei copilului în diverse instituții franceze. Dânsa a vizitat: Institutul de Psihiatrie Rochefoucauld, Centrul Alfred Binet, Clinica Prof. G. Heuyer de la Salpetriere, Serviciul ambulator de la Montpellier, o serie de instituții medicopedagogice, Clinica Mairet de la Montpellier etc. În raportul elaborat de Dr. Eliza Ionescu, se arată principiile asistenței infanto-juvenile în Franța:

- primatul asistenței și terapiei ambulatorii,
- primatul vieții copiilor în mediul de familie sau în instituții de zi,
- utilizarea datelor statistice relevante din asistența de sector teritorial,
- despitalizarea și desființarea marilor spitale prin măsuri judiciare și fără grabă.

După 1989, granițele închisorii noastre au fost deschise, astfel că în cei 20 de ani: 1990-2010, participările sponsorizate sau particulare la Congrese Internaționale, la cursuri și la vizite profesionale au fost posibile din plin. Toate aceste participări au fost importante din punct de vedere profesional, chiar și turistic. La fiecare manifestare ați cunoscut colegi din alte țări, metode de lucru, poate ați avut o comunicare, ați aflat noutăți atât de necesare în țară. Dar multe au fost date uitării și prea puține au ajuns să fie publicate în revista noastră, sau în săptămânalul Viața Medicală, deci nu avem o cronologie a participării românești la viața științifică internațională. Doresc să vă invit pentru anii următori să transmiteți Revistei NPCAR sau publicației Viața Medicală aceste informații, pentru beneficiul tuturor colegilor și spre o evidențiere a sponsorilor dumneavoastră.

Începând cu anul 1948 când Conf. Dr. Florica Bagdasar a înființat cursurile de "Psihologia copilului normal și patologic". Ele au fost predate din același an și la Iași de Conf. S. Blumenfeld, la Cluj de Conf. M. Muller și la Timișoara de E. Pamfil. Vă prezentăm o "fotografie" actuală a disciplinelor de Neurologie și Psihiatria copilului și adolescentului din Universitățile de Medicină din țară. Astfel lista cadrelor Ministerului Învățământului, Educației la noi este următoarea:

La UMF Carol Davila București:

— Disciplina de Neurologie Pediatrică este condusă de Conf. Dana Craiu alături de Prof. consultant Sanda Măgureanu

— Disciplina de Psihiatria Copilului și Adolescentului: Prof. Iuliana Dobrescu alături de Prof. consultant Ștefan Milea - membru al Academiei Medicale. Asistenți universitari: Raluca Grozăvescu, Laura Mateescu.

La UMF Iuliu Hațiegan din Cluj-Napoca:

— Disciplina de Neurologie copii este condusă de Conf. Alex Cristea și asistenții universitari Dr. Monica Berecki, Dr. Mihaela Vințan.

— Disciplina Psihiatria copilului și adolescentului: Conf. Viorel Lupu și asistenții, Dr. Elena Pantea.

La UMF Victor Babeș Timișoara:

— Disciplina de Psihiatria copilului și adolescentului este condusă de Prof. Tiberiu Mircea, secundat de Ș. L. Violeta Stan, Prep. Laura Nussbaum.

La UMF Târgu – Mureș: prof. dr. V. Foișoreanu

La UMF Iași:

— Disciplina de Neurologia Copilului: Prof. Dr. Georgeta Diaconu.

Cu toate că realizarea unui Punct Muzeal și arhiva NPCAR al Neuropsihiatriei Copilului și Adolescentului la Timișoara nu a reușit, conceptul rămâne valabil pentru a se păstra albumele de fotografii, biografiile colegilor, colecții din farmacoterapia bolilor mintale, colecția de afișe (postere), unele cărți de valoare istorică, obiecte care au aparținut unor personalități din profesiile noastre, aparatură de recuperare, documente despre SNPCAR și alte asociații din domeniul nostru, reviste de specialitate, aspecte din istoria epilepsiei, etc. Acest Punct Muzeal este de preferat să fie într-un loc accesibil spre a fi vizitat de rezidenți și alți specialiști în formare sau de invitați din alte țări.

SNPCAR funcționează conform statutului propriu și este membră și colaboratoare cu următoarele organizații:

- EACD: European Academy of Child Disability
  - ESCAP: European Society for Child and Adolescent Psychiatry
  - IACAPAP: International Association for Child and Adolescent Psychiatry and allied professions.
  - WMS: World Muscular Society
  - ILAE: International Ligne Anti Epilepsie
  - FIEK: Forschungsinstitut fur Epilepsie Kork
  - EFNS: European Federation of Neurological Societes
  - CLEFRP: Comite de Liaison pour Echanges Franco- Roumains en Psychiatrie
  - SRN: Societate Română de Neurologie
  - APR: Asociația Psihiatrică Română
  - CMR: Colegiul Medicilor din România
  - AMR: Asociația Medicală Română
  - EAMDA: European Alliance of Muscular Distrophy Association
  - APL: Asociația Psihiatrilor Liberi
  - Societatea Română Împotriva Epilepsiei
  - Asociația Română de Psihiatrie a Copilului și Adolescentului și Profesii Asociate
- SNPCAR colaborează și are corespondență cu:
- SFPE: Societe Francaise de Psychiatri de l'Enfant
  - SRP: Societatea Română de Psihologie
  - CEOFPRM: Confederacion Espanola de Oraganizaciones en Favor de las Personas con Retraso Mental
  - Asociația Psihologilor din România
  - Magyar Gyermekneurologiai, Idegsebeszeti. Gyermek es Ifjusagpszichiatria Tarsasag: Asociația Maghiară de Neurologia Copilului, Neurochirurgie și Psihiatria copilului și adolescentului
  - Institute of Child Health London Department of Neurology and Developmental Pediatrics
  - Institutul de cercetări Științifice Psihiatrice din Moscova- Secțiunea Psihiatria Copilului
  - Mediciens du monde - France
  - Salvați copiii- România
  - Asociația Balint din Miercurea Ciuc
  - FRSH: Federația Română a Sporturilor pentru Handicapați
  - SOR: Special Olympics Romania
  - Societatea română pentru diagnostic și terapie Vojta din Sibiu.

Relațiile SNPCAR cu aceste organizații, cât și cu instituții spitalicești din țară și din străinătate, sunt posibile prin personalități principale din stafurile respective și sunt de durată. Aceleași relații bune le avem cu reprezentanții și conducătorii firmelor de medicamente utilizate la noi. Tuturor acestor colegi și prieteni le mulțumim pentru colaborare și sprijin, cu dorința de a continua relațiile noastre în continuare. Răspundem la solicitările asociațiilor, societăților și ONG-urilor care se ocupă de copiii și tinerii cu dizabilități neurologice, psihice și familiile lor.

O frumoasă și constantă colaborare avem de mulți ani cu publicația săptămânală Viața Medicală, la care colegul nostru de specialitate Dr. Alex. Trifan este redactor principal și un erudit în psihiatrie și psihanaliză. Domnia Sa ne oferă de ani de zile articole și informații cu care ne-am hrănit profesional și sufletește, cum de fapt ne bucurăm de fiecare apariție a Vieții Medicale condusă de Dr. M. Mihailide.

Istoria specialităților noastre nu stă pe loc, avem în toate județele și sectoarele capitalei, în spitale și clinici echipe tinere.

Aș dori ca tinerii după ce vor citi prezentul material, să-l pună alături în continuarea articolelor despre istoria noastră oferite de Prof. Șt. Milea, Prof. V. Ghiran, Prof. S. Măgureanu și ceilalți autori în domeniu (vezi bibliografia) și preluând ștafeta profesională să-și noteze și să ne transmită noutățile care trebuie cunoscute și publicate.

Constatăm că patologia neuropsihiatrică se schimbă, chiar se multiplică, accesul la informațiile computerizate este la îndemâna tuturor, dar situațiile

organizatorice și administrative sunt diferite pe regiuni și pe județe. De aceea este util un schimb de experiență și de idei despre situația actuală a asistenței clinice și ambulatorii și despre problemele cabinetelor particulare. SNPCAR și revista NPCA vă stau la dispoziție.

În acest material despre istoria SNPCAR este importantă semnalarea unei publicații de mare valoare, realizată de Prof. Șt. Milea în două volume: PROFILAXIA PRIMARĂ A TULBURĂRILOR PSIHICE LA COPIL ȘI ADOLESCENT (2008-2009). Este rezultatul unor concepții și a muncii sale, este o reușită pe plan național și internațional de a prezenta fiecare aspect al Psihoprofilaxiei Primare Specifice (PPS)-singura modalitate de reducere a riscurilor psihopatologice la aceste vârste. Găsim în cele două volume descrierea factorilor de risc din viața copilului și adolescentului cu recomandări clare și posibile pentru strategiile de profilaxie primară în care trebuie să se implice statul, organizațiile sociale, noi psihologii și medicii neuropsihiatrii cât și specialiștii în sănătate mintală. Textele Prof. Șt. Milea cresc în puterea de convingere și de veridicitate printr-o lectură atentă și foarte importantă.

Revista noastră de Neurologie și Psihiatrie a Copilului și Adolescentului, fondată de Prof. T. Mircea în 1998, este o publicație creată pentru a informa medicii și colegii din profesiunile asociate despre problemele copilului în dezvoltare și tulburările sale neuropsihice, și toate noutățile existente în domeniile noastre. Aici pot să publice cadrele didactice și specialiștii din rețea, dar și tinerii rezidenți "începători" ca "să-și facă mâna" pentru publicațiile medicale. Nu sunt obligatorii articolele "originale", au loc binevenit și recenziile, întrebările și comentariile, sau comemorările de evenimente sau personalități, cât și aspecte de instituții și organizații specializate, bineînțeles și referatele despre congrese sau cursuri.

Această invitație este permanentă pentru toți membrii SNPCAR cât și pentru colaboratori din alte domenii sau din alte țări. Materialele propuse vor fi concepute cu subiecte profesionale interesante și/sau actuale.

În cei 64 de ani (1946-2010) de la înființarea specialității noastre și 20 de ani de la fondarea SNPCAR (1990-2010), s-au schimbat multe aspecte, concepții și 4-5 generații active de medici specialiști și profesioniști asociați. În acești ani am reușit să ne întâlnim și să ne cunoaștem între noi, ne-am creat independența profesională și o poziție printre celelalte specialități medicale.

Aceste calități sunt rezultatul unei continuități de la o generație la alta, de la ceea ce ne-am dorit cu toții: să fim o familie de profesioniști cunoscuți și respectați. Continuitate înseamnă că avem ce să transmitem urmașilor noștri care vor fi mai bine formați prin moștenirea informațiilor de la înaintași. Dacă au existat printre noi colegi care au crezut că "știm totul și cu noi începe specialitatea", aceștia au greșit și au pierdut dreptul la "moștenire".

Țin să subliniez că toți colegii din rețeaua de Neurologie și Psihiatrie copii și adolescenți sunt buni profesioniști, sunt harnici și modești, totodată capabili să preia și să rezolve cazurile complexe medicopsihosociale cu care lucrăm. Majoritatea medicilor, asistenților medicali, psihologi, sociologi, recuperatori sunt dedicați și interesați să contribuie la examinarea copiilor, adolescenților și familiilor respective să stabilească diagnostice complete și utile pacienților noștri.

Un element de progres apare acum în primul deceniu al secolului XXI: neuropsihiatria translațională, care ar putea să lărgască multidisciplinaritatea profesiilor noastre.

Cu toții știm ce mulți pacienți avem și ce multiple probleme trebuie să rezolvăm în cursul unei consultații sau al unei spitalizări.

Cu toate aceste aspecte, ne iubim profesia și în majoritate beneficiem de ofertele SNPCAR. Acum putem spune că tânăra dar experimentată și utilă noastră **Societate de Neurologie și Psihiatrie a Copilului și Adolescentului din România** merită toată atenția și respectul nostru, deci putem să-i dorim "*La mulți ani!*".

